

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16847

Tarih : 04.03.2026

41697

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM içtüzüğünün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sezai Temelli

DEM Parti Grupbaşkanvekili

Muş Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde, merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 7,7 ile 7,6 büyüklüğünde meydana gelen depremler; aralarında Hatay, Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Adana, Osmaniye, Diyarbakır, Şanlıurfa, Kilis ve Elazığ'ın da bulunduğu 11 ilde büyük bir yıkıma yol açmıştır. Uzmanlar, özellikle İstanbul, Bingöl ve çevre iller için olası büyük depremlere ilişkin ciddi uyarılarda bulunmaktadır.

Seçim bölgem olan Muş, Kuzey Anadolu Fay Hattı kuşağının etkisi altında bulunan kritik illerden biridir. MTA Diri Fay Haritası verilerine göre, Muş il sınırları içerisinde veya yakın çevresinden geçen aktif fay segmentleri bölgenin deprem riskini artırmaktadır. Özellikle Varto ve Korkut ilçeleri diri fay hatları üzerinde yer almaktadır.

Ayrıca 19 Ağustos 1966 tarihinde Varto'da meydana gelen 6,9 büyüklüğündeki depremde 2.394 yurttaşımız hayatını kaybetmiş, bölge halkının zihninde silinmesi zor izler bırakmıştır. Muş Alparslan Üniversitesi Afet Araştırma Uygulama ve Yönetim Merkezi yetkililerince yapılan açıklamalarda, Bingöl-Karlıova bindirme zonunda gerilimin yüksek seviyede olduğu ve olası bir depremin Varto fay zonunu tetikleyebileceği ifade edilmektedir. Yer altında biriken enerji, beklenmedik bir zamanda yıkıcı bir şekilde açığa çıkabilmektedir.

Bu kadar riskli bir alanda diğer taraftan Varto ilçesinde 16 köyü kapsayan Jeotermal Enerji Santrali (JES) kapsamında yürütülen jeotermal kaynak arama sondaj çalışmaları yapılmaktadır. Zemin yapısına ve fay hatlarına etkisinin bilimsel olarak şeffaf biçimde ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Muş, deprem riskinin en yüksek olduğu iller arasında yer alırken buna ilişkin hazırlıklar yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
2. Muş genelinde bulunan kamu binaları, okullar, hastaneler ve yurtların deprem dayanıklılık testleri yapılmış mıdır? Olası bir deprem için hazırlanmış afet müdahale ve tahliye planı var mıdır? Varsa bu bunlar nelerdir?
3. 6 Şubat depreminden sonra Muş Belediyesi kentteki riskli binalarla ilgili durum tespiti yapılması için çalışma başlattı. Bu çalışmaların sonucunda Muş'ta kaç tane riskli bina tespit edildi? Tespit edilen riskli yapılarla ilgili hangi çalışmalar yapıldı mı?
4. Varto ve Korkut ilçelerinde bulunan diri fay hatlarına ilişkin depreme dirençli bir kentsel dönüşüm projesi ve güçlendirme programı hazırlandı mı?
5. Varto ilçesinde yürütülen jeotermal kaynak arama sondaj çalışmalarının, zemin yapısı ve fay hatları üzerindeki etkisine ilişkin bağımsız ve kapsamlı bir jeolojik/jeofizik etki analizi yapılmış mıdır?
6. Söz konusu JES projesi için ÇED raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa raporda deprem riskine ilişkin hangi değerlendirmeler yer almaktadır?
7. Varto Deprem riski yüksek bölgelerde yeni enerji ve sondaj projelerine izin verilirken hangi bilimsel kriterler esas alınmaktadır?
8. Muş ili ve özellikle Varto ilçesinde, dere yatakları, alüvyon zeminler veya riskli alanlar üzerine inşa edilmiş yapıların tespiti için bir çalışma yürütülmekte midir?
9. Muş ili genelinde, deprem riskine karşı erken uyarı sistemleri, toplanma alanları, geçici barınma alanları ve afet lojistik merkezlerine ilişkin mevcut durum nedir? Bu alanların kapasitesi ne kadardır? Kamuoyuna açık, erişilebilir bir planlama yapılmış mıdır?